

Cum este implicată credința în nașterea din nou

Vine credința înainte sau după nașterea din nou?

Stanley Bruce Anstey

© SoundWords, Online începând de la: 21.11.2022, Actualizat: 21.11.2022

© SoundWords 2000–2020. Toate drepturile rezervate.

Toate articolele sunt prevăzute pentru folosirea exclusiv personală. Ele pot fi distribuite și fără cererea permisului de distribuire. Sunt interzise orice forme de multiplicare în scopuri comerciale. Publicarea pe alte pagini de internet este permisă numai cu acceptul redacției noastre.

Unii se întreabă unde și cum este implicată credința din partea omului în nașterea din nou. Am spus-o deja: firea veche a lui Adam nu are credință în Dumnezeu. Oamenii pot avea credință în propriile capacități sau în semenii lor, etc., dar credință în Dumnezeu nu au. *Înainte* ca omul să fie adus la viață sau născut din nou, el nu are o credință adevărată, dumnezeiască.¹ Dar când cineva este născut din nou, Dumnezeu îi dă credință în El odată cu viața nouă. Această credință este un dar de la Dumnezeu: „Prin har sunteți mântuiți, prin credință; și aceasta nu de la voi; este darul lui Dumnezeu” (Efeseni 2.8).²

Să spui că *credința ar veni înaintea vieții* este o doctrină arminiană; să spui că *viața ar veni înaintea credinței* este hipercalvinism. Ambele sisteme doctrinare sunt greșite. Calvinismul este o dezonorare a slavei lui Dumnezeu, spunând că Dumnezeu nu îi iubește pe toți oamenii, ci doar lumea celor aleși; în consecință, Hristos a murit doar pentru cei aleși. Arminianismul, pe de altă parte, îl înalță pe om prin negarea faptului că omul este total pierdut și prin faptul că omul ar avea o anumită putere de a se decide pentru Hristos, chiar dacă nu este născut din nou. Calvinismul este cel mai rău sistem dintre cele două, pentru că pângărește gloria lui Dumnezeu. Să-l glorifici pe om, așa cum face arminianismul, este rău; dar să vorbești în mod disprețuitor despre gloria lui Dumnezeu este întotdeauna mai rău.

Adevărul este că: credința autentică, evlavioasă, este dată *în același timp* cu nașterea din nou. Nu putem separa credința de viață, dar putem spune cu siguranță că credința nu există înainte de viață.³ Viața nouă împărtășită prin nașterea din nou are credință în Dumnezeu. Aceasta este o dovadă în plus că o persoană este născută din nou.

Cu toate acestea, unii oameni insistă că omul are credință *înainte* de a se naște din nou (ceea ce am numit deja „doctrina arminiană a liberului arbitru”), deoarece ei presupun că nașterea din nou este dată păcătosului ca urmare a faptului că el s-a întors la Dumnezeu prin credință.⁴ Fie că sunt conștienți sau nu, ei spun că natura vechiului Adam are credință și că, prin urmare, există ceva bun în omul căzut. În timp ce ei insistă că omul în carne este căzut și complet stricat, acest lucru este contrazis de ideea lor că omul are liberul arbitru și o credință dirijată de Dumnezeu chiar înainte ca Dumnezeu să lucreze.

În Ioan 5.25 se spune: „Adevărat, adevărat vă spun că vine un ceas și acum este, când *cei morți vor auzi* glasul Fiului lui Dumnezeu, și cei care-l vor auzi vor trăi.” Se crede că acest verset indică faptul că o persoană care este „moartă în greșeli și păcate” (Efeseni 2.1) ar avea capacitatea de a auzi (și, prin urmare, de a răspunde) înainte de a avea viață. Dar totul este atât de simplu și binecuvântat dacă lăsăm subiectul în limbajul Scripturii. Rațiunea umană cade cu siguranță în eroare atunci când încearcă să înțeleagă lucrarea divină în suflete dincolo de ceea ce este scris. Răspunsul este simplu: „Cine este din Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu” (Ioan 8.47). Dacă unii dintre cei morți aud vocea Fiului lui Dumnezeu, este pentru că sunt „din Dumnezeu”. Dumnezeu face o minune în ei și îi face să audă. „Urechea care aude și ochiul care vede, Domnul le-a făcut pe amândouă” (Proverbele 20.12). Dar dacă Dumnezeu nu ar lucra în sufletele lor, nu ar auzi niciodată. Scriptura spune clar: credința și auzul vin numai prin lucrarea Cuvântului lui Dumnezeu în suflet. „Astfel, credința vine din cele auzite, iar cele auzite prin Cuvântul lui Dumnezeu” (Romani 10.17).⁵ Această lucrare este aducerea la viață sau nașterea din nou. Faptul că unii dintre cei morți aud (prin lucrarea divină a lui Dumnezeu) nu dovedește că toți cei care sunt „morți în greșeli și păcate”

(Efeseni 2.1) au această capacitate. Acest lucru ar fi în contradicție clară cu pasajele biblice pe care le-am analizat deja. Aceste pasaje afirmă că omul în carne nu poate auzi.

În afară de aceasta, tema din Ioan 5.24,25 este credința în *Tatăl pentru viața veșnică*, nu credința în Hristos, pentru a fi născut din nou.⁶ Caracterul vieții este aici *viața veșnică*. Nașterea din nou și viața veșnică nu sunt exact același lucru. Ele sunt strâns legate, dar nu înseamnă același lucru. De aceea, creștinii care confundă aceste două lucruri cred că o persoană este născută din nou prin credință. Ei citesc pasaje biblice precum Ioan 3.15,16,36; 5.24; 6.47; 20.31 și 1 Ioan 5.13 și se întreabă de ce ar spune cineva că un om nu este născut din Dumnezeu prin propria credință. Din astfel de versete, care menționează credința, ei concluzionează că o persoană trebuie să aibă credință pentru a se naște din nou. Dar ei confundă viața veșnică cu nașterea din nou. Viața veșnică este legată de credința în Hristos, Fiul lui Dumnezeu, care este într-adevăr „viața veșnică” (1 Ioan 1.2). Dar Sfânta Scriptură este foarte prudentă să nu considere nașterea din nou a unei persoane ca fiind rezultatul credinței sale. (Să observăm următoarele: După ce a fost arătată viața veșnică în Ioan 3.15, ulterior, în scrierile lui Ioan, subiectul nașterii din nou nu mai este niciodată tratat. Ea este întotdeauna viața veșnică, chiar dacă uneori este numită „viață”. Iar posesia vieții veșnice este întotdeauna legată de credința în Fiul lui Dumnezeu). [...]

Predica evanghelică modernă de astăzi prezintă nașterea din nou ca fiind ceva ce păcătosul pierdut și fără viață trebuie să ceară. Predicatorii îi forțează pe oameni să îi ceară lui Dumnezeu să fie născuți din nou - ca și cum ar exista ceva în păcătos care să dorească lucrurile lui Dumnezeu. Fără îndoială că ei confundă nașterea din nou cu mântuirea, pentru care omul trebuie să apeleze la Domnul (Romani 10.13). Cu toate acestea, Scriptura nu ne învață că este responsabilitatea omului să se nască din nou. El nu are puterea de a face acest lucru. Când Domnul i-a vorbit lui Nicodim, El a subliniat că nașterea din nou este absolut necesară, dar nu i-a spus niciodată lui Nicodim să ceară nașterea din nou (Ioan 3.7). Nici nu găsim vreo altă persoană în Biblie care să ceară sau să se roage pentru o nouă naștere. „Trebuie să fiți născuți din nou” (Ioan 3.7) - oricât de adevărat ar fi acest lucru, aceasta nu este Evanghelia.⁷ În Evanghelia nu predicăm viața (nașterea din nou), ci Îl predicăm pe Hristos și pe El răstignit (1. Corinteni 1.17,18; 2.2) și că trebuie să existe „pocăință față de Dumnezeu” (Faptele apostolilor 17.30; 20.21) și „credință față de Domnul nostru Isus Hristos”. Acestea sunt lucrurile pe care sufletul făcut viu le face atunci când aude Evanghelia. În consecință, o astfel de persoană va primi „iertarea păcatelor prin Numele Lui” și va fi pecetluită cu Duhul Sfânt (Faptele apostolilor 10.42,43; 13.38,39; Efeseni 1.13). Noi nu spunem că un predicator nu ar trebui să folosească niciodată Ioan 3 în predicarea Evangheliei. Este un capitol bun pentru acest scop, dar Scriptura nu știe nimic despre un predicator care să le spună ascultătorilor săi ca ei să ceară lui Dumnezeu nașterea lor din nou. După ce Domnul a vorbit despre nașterea din nou în Ioan 3, El a continuat să vorbească despre cruce (Ioan 3.14), viața veșnică (Ioan 3.16,17) și mântuire (Ioan 3.17). Aceste lucruri sunt componentele de bază ale Evangheliei.

Independent de aceasta, unii au crezut (în mod greșit) că păcătoșii fără viață pot cere nașterea din nou, deoarece Domnul i-a spus femeii de la fântână să „ceară” acest lucru (Ioan 4.10). Dar, aceasta este o înțelegere greșită. Nașterea din nou nu este subiectul acestui verset. Și nici nu se găsește în altă parte în acest capitol. „Darul” despre care vorbea Domnul

era „apa vie” - Duhul lui Dumnezeu - și nu nașterea din nou. În Evanghelia după Ioan, Hristos este „pâinea cea vie” (Ioan 6.51), iar Duhul Sfânt este „apa cea vie” (Ioan 4.10; 7.38,39). Duhul Sfânt primit este mijlocul prin care omul se bucură de viața veșnică (Ioan 4.10,14).⁸ [...]

Unii ar putea să contrazică justificarea, pe motiv că Duhul lui Dumnezeu nu fusese încă dat în acel moment - și să concluzioneze că Domnul nu ar fi putut să-i spună femeii de la fântână să îi ceară ceva ce nu ar fi primit cu ușurință. Această logică provine din neînțelegerea punctului de vedere din care este scrisă Evanghelia. În Evanghelia după Ioan, Domnul este prezentat ca Dumnezeu, Fiul. Și, ca Dumnezeu, El trăiește întotdeauna în prezența eternă și cunoaște toate lucrurile de la sfârșit până la început, înainte ca ele să aibă loc; și, în consecință, vorbește din acest punct de vedere. Acest model se regăsește în toată Evanghelia. De exemplu, Domnul a spus mai târziu: „Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea. Cine crede în Mine, după cum a spus Scriptura, din inima lui vor curge râuri de apă vie” (Ioan 7.37,38). Dacă cineva ar fi venit la El în acea zi și ar fi crezut, ar fi primit el Duhul Sfânt, așa cum a spus El? Următorul verset (Ioan 7.39) explică faptul că el nu ar fi primit Duhul Sfânt - acest lucru s-ar fi întâmplat numai după Rusalii, când Duhul Sfânt va fi fost dat. Totuși, Domnul a spus clar în acea zi că dacă cineva vine la El, va primi Duhul Sfânt! Compară și cu Ioan 17.4,12 etc.

Tradus de la: [Wie der Glaube an der Neugeburt beteiligt ist](#)

Titlul original: „How Faith is Involved in New Birth”

din *New Birth, Salvation, and Eternal Life: “What Saith the Scripture?”* (Romani 4.3),

Christian Truth Publishing 1995, pag. 24-32

Traducere: Ion Simionescu

Adnotare

[1] Ei sunt deja născuți din Dumnezeu; fără naștere din nou nu poate exista nici pocăință, nici credință. (W. Kelly, „Acts 2” în *Acts of the Apostles*, pag. 27).

S-a afirmat pe bună dreptate că credința nu poate veni înainte de nașterea din nou, pentru că altfel ar fi din carne, iar acest lucru ar fi contrar cu ceea ce versetele de început din Ioan 1 spun categoric despre starea întregii făpturi. (J.A. Trench, „New Birth and Eternal Life” în *Scripture Truth*, Anul. 4, 1912, pag. 331).

[2] Pasajul din Efeseni 2 este foarte simplu. Cei care se opun acestui adevăr [că credința este darul lui Dumnezeu] afirmă: „Pentru că cuvântul ‚aceasta’ este de genul neutru în greacă, nu se poate referi la credință, deoarece credința este de genul feminin în greacă.” - Dar cuvântul ‚aceasta’ nu poate fi în acord nici cu ‚darul’, deoarece acest cuvânt este tot de genul feminin. - Drept răspuns, ei spun: „Este adevărat, dar este în acord cu ansamblul: cu mântuirea.” - Dar asta nu are sens. „Prin har sunteți mântuiți, prin credință; și aceasta (această mântuire) nu de la voi înșivă, ci este darul lui Dumnezeu.” Bineînțeles că mântuirea este prin har și nu prin noi înșine, altfel nu ar putea fi har - este imposibil să presupunem că harul vine de la mine însumi, deci în acest caz expresia ‚și aceasta’ nu are sens. Dar cu siguranță se poate ajunge la ideea că *credința* vine de la noi înșine. Iar când Pavel spune că [mântuirea] vine prin credință, el adaugă: „și acesta nu de la voi, este darul lui Dumnezeu”. [...] Noi suntem copiii lui Dumnezeu; dar aceasta este așa, pentru că suntem născuți din Duhul, care lucrează în noi și produce credința, când suntem născuți de Dumnezeu prin voia Lui. (J.N. Darby, *Letters*, februarie 1879, vol. 2, nr. 330, pag. 480).

Prima acțiune a lui Dumnezeu în sufletul unui păcătos este aceea că El lucrează prin Cuvântul Său în conștiință prin Duhul Sfânt. Această acțiune produce credință în suflet, așa cum citim în Romani 10.17: „Astfel credința vine din cele auzite, iar cele auzite prin Cuvântul lui Dumnezeu”. Credința este primul principiu al acestei noi naturi. (F.G. Patterson, „Scripture Notes and Queries”, *Words of Truth*, Anul 6, 1871, pag. 80. Vezi și *Words of Truth*, Anul 2, pag.

82.)

Trebuie să fim atenți să punem lucrurile la locul lor. Duhul Sfânt aduce Cuvântul în omul interior și acest Cuvânt este cel care produce credința, nu prin îmbunătățirea primului Adam, ci prin descoperirea ultimului Adam. (W. Kelly, „Ephesians 2” în *Lectures on the Epistle to the Ephesians*, pag. 69-70).

Probabil veți spune: „Dar nu este oare adevărat că atunci când un păcătos se întoarce la Dumnezeu, el dorește aceasta?”. Da, el vrea și apoi dorește să fie mântuit și să-L slujească pe Dumnezeu. Deci, dacă aceasta nu este alegerea lui liberă ca păcătos pierdut, cum ar trebui să o facă? Răspunsul Scripturii este: „Dumnezeu este Cel care lucrează în voi și *voința* și înfăptuirea, după buna Sa plăcere” (Filipeni 2.13). După cum vedeți, aceasta este explicația modului în care cei care sunt mântuiți și sfințiți în Hristos trebuie să-și realizeze propria mântuire. Dumnezeu este Cel care lucrează *voința* în ei. El le dă o *voință* nouă și lucrează în ei prin „legea Duhului de viață în Hristos Isus” (Romani 8.2). (C. Stanley, „Free Will” în *Things New and Old*, Anul 33, 1890, pag. 26).

Puterea lui Dumnezeu lucrează prin Cuvânt asupra sufletului mort, iar Dumnezeu *dă* credința care primește Cuvântul. Nimeni nu o poate înțelege sau explica. (A.H. Rule, „Eternal Life and the Person of Christ”, în *Selected Ministry*, vol. 2, pag. 210).

Credința este produsă de lucrarea Duhului lui Dumnezeu prin Cuvânt. (W.J. Lowe, „Part 3: in Christ” în *Life and Propitiation*, pag. 114).

[3]

Crede un suflet înainte de a fi făcut viu? Are loc credința, aducerea la viață și convertirea în același timp, iar pecetluirea are loc apoi la un moment dat în viitor? Cred că sunt suficiente câteva cuvinte. În general, pecetluirea prin Duhul Sfânt are loc atunci când cineva a crezut în Hristos, astfel încât păcatele sale sunt iertate. Aducerea la viață are loc atunci când Duhul Sfânt lucrează asupra sufletului mort prin Cuvântul lui Dumnezeu sau prin adevărurile revelate în el. Lucrarea Sa produce și transmite credința, și face acest lucru simultan cu aducerea la viață. Cineva crede în ceea ce a fost revelat direct, chiar dacă poate să nu știe decât după un timp după aceea că a fost iertat și mântuit (F.G. Patterson, „Letters on Subjects of Interest” în *Words of Truth*, Anul 1, NS, 1874, pag. 212).

Noi nu spunem că credința nu are niciun loc în nașterea din nou, pentru că știm din Evrei 4.2 că Cuvântul nu este de folos dacă nu este unit cu credința. Dar dacă credința ar veni prima, ea ar fi izvorât din *voința* omului, dar noi suntem născuți din Dumnezeu. Credința și nașterea din nou vin în același timp, așa cum rana vine odată cu lovitura de sabie; dar nu rana provoacă lovitura de sabie, ci lovitura de sabie provoacă rana. Din nașterea din nou rezultă toate lucrurile pentru Dumnezeu, toată căutarea lui Dumnezeu, dorința de sfințenie, cunoașterea adevărului și toate celelalte lucruri care sunt plăcute lui Dumnezeu în om, pentru că natura care este de la și din Dumnezeu Însuși este împărtășită în om; și omul, în care aceste lucruri sunt văzute cu adevărat, este născut din nou. („The New Birth” în *Scripture Truth*, Anul 4, 1912, pag. 271).

Nu se poate spune că un om are viață până când nu are credință. ... Nu se poate pune pe bună dreptate una înaintea celeilalte. Cu greu se poate spune că credința a fost înaintea vieții, dar viața nu este în niciun caz înaintea credinței. (W. Kelly, *Lectures on the Epistle to the Ephesians*, pag. 83-84).

[4] Nașterea din nou este un act suveran al lui Dumnezeu. Nicăieri în Scriptură nu se spune: „Cel care crede se va naște din nou”. A spune acest lucru ar însemna să luăm nașterea din nou din locul în care Dumnezeu a așezat-o și să plasăm credința în Evanghelie [din punct de vedere temporal] înaintea nașterii din nou. Nașterea din nou este un proces în care Dumnezeu este pe primul loc, pentru că nimeni nu poate avea un rol în propria naștere. Vechiul Adam nu produce credință, pentru că altfel cei care sunt în carne ar putea să-l placă lui Dumnezeu. Doar atunci când puterea suverană a intrat în noaptea noastră întunecată și a implantat în noi un principiu nou, care nu a existat niciodată înainte, dorințele și aspirațiile noastre, întristările noastre pentru păcat, respirațiile noastre după Dumnezeu nu se pot împlini decât în Hristos. (W.H. Westcott, „A Letter on New Birth and Eternal Life” (din 23.5.1923) în *Scripture Truth*, Anul 16, 1924, pag. 19-20).

Cine vrea să folosească astfel de pasaje din Scriptură pentru a arăta că nașterea din nou depinde de un act de *voință* umană pentru a-L primi pe Hristos sau Evanghelia, care Îl prezintă, a înțeles complet greșit scopul și sensul acestor pasaje din Scriptură și trădează ignoranță cu privire la scopul și intenția unei mari părți din Cuvântul lui Dumnezeu. („No Man becomes a Child of God by his Own Will. A Letter to a Friend” în *The Present Testimony*, Anul 8, 1856,

pag. 308).

Unii pun credința pe *primul* loc și fac din nașterea din nou un *rezultat* al credinței. Dar dacă verificăm acest lucru cu Scriptura, vom vedea că este o eroare. Dacă credința vine mai întâi, ea trebuie să provină în mod necesar din ceea ce este omul în carne, iar dacă ar fi așa, atunci Romani 8.8 nu ar fi adevărat: „Și cei care sunt în carne nu pot să placă lui Dumnezeu” (Romani 8:8) - pentru că credința îi place lui Dumnezeu, iar „fără credință este imposibil să-l fii plăcut” (Evrei 11.6). („The New Birth” în *Scripture Truth*, Anul 4, 1912, pag. 271).

Unii gândesc că au fost născuți din nou *după ce* au crezut în Evanghelie. Cum se poate așa ceva, când Domnul nostru spune că ei nici măcar nu pot *vedea* Împărăția lui Dumnezeu până nu se nasc din nou? („The Holy Spirit as Seen in John's Gospel”, Reading with George Davison, *Precious Things*, Anul 7, 1962, pag. 43).

[5] Prima acțiune a lui Dumnezeu în sufletul unui păcătos este aceea că El aplică Cuvântul Său în conștiință prin Duhul Sfânt. Această acțiune produce credință în suflet, așa cum citim în Romani 10.17: „Astfel, credința vine din cele auzite, iar cele auzite prin Cuvântul lui Dumnezeu”. Credința este primul principiu al acestei noi naturi. (F.G. Patterson, „Scripture Notes and Queries” în *Words of Truth*, Anul 6, 1871, pag. 80).

[6] Ioan 5.24,25 ne arată cum lucrează Fiul cu putere dătătoare de viață în veacul prezent: El dă viață prin Cuvântul Său; adică, ei aud în el „glasul Fiului lui Dumnezeu” și, ca urmare, cred în Tatăl, care L-a trimis, și trăiesc. (F.B. Hole, „Lebendig gemacht” în *Das große Heil Gottes*, Zürich (Beröa) 1990, pag. 95; originalul în engleză: *The Great Salvation*, pag. 61).

Ioan 5,25 spune: „Vine un ceas și acum este, când cei morți vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, și cei care-l vor auzi vor trăi.” La fel și Efeseni 1.13: „În Hristos și voi [cei din neamuri], după ce ați auzit cuvântul adevărului, Evanghelia mântuirii voastre, în care, crezând, ați fost pecetluiti.” Să observăm: Nu este menționată nici rugăciunea, nici credința, nici pocăința, nici orice alt rod al lucrării Duhului. Omul este mort din punct de vedere moral la un moment dat. Fiul lui Dumnezeu îi vorbește prin intermediul Cuvântului; omul *aude*, trăiește: „Astfel, credința vine din cele auzite, iar cele auzite prin Cuvântul lui Dumnezeu” (Romani 10.17). (A.P. Cecil, „New Birth, Salvation, Sealing” în *Helps By the Way*, Anul 3, NS, 1880, pag. 176) [Nota redacției: Traducerea biblică în limba engleză are „auzind” în loc de „predicând”: „So then faith comes by hearing, and hearing by the word of God” „Deci credința vine prin auzire și auzirea prin cuvântul lui Dumnezeu”.

[7] Nu viața este ceea ce se predică, ci Hristos - pocăința și iertarea păcatelor: starea relației noastre cu Dumnezeu în noi înșine sau în Hristos. „Trebuie să fiți născuți din nou” - oricât de adevărat ar fi, aceasta nu este Evanghelia. (J.N. Darby, *Letters*, aprilie 1875, vol. 3, nr. 231, pag. 435).

Nașterea din nou nu este Evanghelia, deși este inevitabilă pentru oricine dorește să intre în Împărăția lui Dumnezeu. (W. Scott, *Doctrinal Summaries*, pag. 21).

[8] Dar providența lui Dumnezeu dispune de o manifestare deplină a unei alte glorie care era în El; și de asemenea și de o manifestare a darului Duhului și a vieții veșnice ca putere prezentă a vieții veșnice în El, în afara tuturor legăturilor iudaice, deși ea recunoaște că mântuirea vine de la iudei. El trebuie să treacă prin Samaria. ... Persoana lui Isus deschide ușa și înlătură diferența dintre un iudeu și o femeie din Samaria. Prin urmare, este în ansamblu o mărturie despre *Hristos ca Dătător al Duhului*, iar acest lucru era în contrast cu binecuvântările și legăturile temporale ale lui Iacov din vechime, și a abolit despărțirea care exista între un iudeu și o femeie samaritană, în măsura în care aceasta era. (J.N. Darby, „John 4” în *Notes and Comments*, vol. 7, pag. 47-48).

Prin „apă vie”, Domnul Se referă la Duhul lui Dumnezeu. Acest lucru este destul de clar când ajungem la Ioan 7.39. În capitolul 3, singurul Fiul născut este darul lui Dumnezeu pentru lume. În capitolul 4, Duhul lui Dumnezeu este darul lui Dumnezeu pentru credincios. (F.B. Hole, „Johannes 4” în *Grundzüge des Neuen Testaments. Johannes – Apostelgeschichte*, vol. 2, Hückeswagen (CSV) 2007, pag. 35; originalul în engleză: *The Gospels and Acts*, pag. 227).

Care a fost acest dar al lui Dumnezeu este dezvăluit: și anume, savurarea prezentă a vieții veșnice în ceruri prin puterea Duhului Sfânt. (J.N. Darby, „On the Gospel of John. John 5” în *Collected Writings*, vol. 33, pag. 166).